

Agenda rozwojowa UE po 2015 roku

wg stanu na 28.09.2015

MATERIAŁY OIDE

W związku z upływem w 2015 roku terminu, wyznaczonego przez ONZ dla osiągnięcia tzw. milenijnych celów rozwoju (MCR), zaprezentowano dokumenty określające wkład UE w realizację MCR, dalsze działania na forum ONZ oraz kierunki prowadzenia polityki rozwojowej UE po 2015 roku w ramach agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Słowa kluczowe: pomoc rozwojowa, polityka rozwojowa, rozwój gospodarczy, kraj trzeci, ubóstwo, globalizacja

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
- II. WYBRANE DOKUMENTY UNII EUROPEJSKIEJ
- III. WYBRANE DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE
- III. STRONY INTERNETOWE

I. WPROWADZENIE

Milenijne cele rozwoju i ich realizacja

Na szczycie Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2000 roku przywódcy 189 państw przyjęli Deklarację Milenijną, w której zobowiązali się do rozpoczęcia globalnego programu zwalczania ubóstwa (pkt 25). Do deklaracji dołączono osiem tzw. milenijnych celów rozwoju (MCR), których realizacja miała nastąpić do 2015 roku. Każdemu z celów przypisano odpowiednie wskaźniki pozwalające na ocenę ich wykonania. Z opublikowanego w lipcu 2015 raportu ONZ dotyczącego MCR wynika, że dotychczas udało się osiągnąć wyznaczone cele w takich dziedzinach jak zmniejszenie ilości osób żyjących w skrajnym ubóstwie czy pozbawionych stałego dostępu do czystej wody pitnej. Wzrósł odsetek osób podejmujących edukację podstawową, zmniejszyło się narażenie dzieci na choroby i niedożywienie, ograniczono umieralność dzieci i matek, spadła również liczba zakażeń wirusem HIV. Jednocześnie wiele wyzwań pozostało nierozwiązanych, a problemy na skalę międzynarodową dotyczą m.in. bezrobocia, nierówności społecznych, konfliktów pogłębiających przepaść między państwami czy niezrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych.

Nowe cele zrównoważonego rozwoju (CZR)

Na konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20) w 2012 roku zdefiniowano istniejące problemy oraz rozpoczęto prace nad wyznaczeniem celów zrównoważonego rozwoju, mających stanowić kontynuację działań podejmowanych w ramach realizacji MCR (pkt 23). Nowe cele, stanowiące główny element szerszej strategii rozwojowej: „Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju”, przyjęto na szczycie ONZ poświęconym zrównoważonemu rozwojowi w dniach 25-27 września 2015 w Nowym Jorku. Siedemnaście nowych celów (wraz ze 169 celami pomocniczymi), wyraża dążenie do poprawy jakości życia, wzrostu gospodarczego, ochrony środowiska oraz całkowitej eliminacji ubóstwa i głodu na świecie, a także stworzenia globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju (zob. pkt 19, s. 10). W przeciwieństwie do MCR, większości celów zrównoważonego rozwoju nie przypisano określonych wyników końcowych, a skoncentrowano się na środkach, za pomocą których mają zostać osiągnięte.

Nowe ramy stanowiące podstawę finansowania polityki rozwojowej przyjęto na Trzeciej Międzynarodowej Konferencji nt. Finansowania Rozwoju, która odbyła się w lipcu 2015 w Addis Abebie (pkt 21).

Polityka rozwojowa Unii Europejskiej

Polityka rozwojowa UE jest prowadzona zarówno przez państwa członkowskiej, jak i przez samą Unię. Organem odpowiedzialnym za współpracę rozwojową w ramach KE jest Dyrekcja Generalna Rozwoju i Współpracy (EuropeAid).

Realizacja polityki rozwojowej przedstawiana jest w corocznych sprawozdaniach Komisji Europejskiej w sprawie rozwoju i pomocy zewnętrznej (pkt 17, 18).

Najważniejszymi dokumentami określającymi wkład Unii Europejskiej w realizację MCR są: przyjęta w 2005 roku wspólna deklaracja Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, zwana europejskim konsensusem na rzecz rozwoju (pkt 5), oraz komunikat KE „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian” (COM(2011) 637), zatwierdzony przez Radę UE w maju 2012. Wymienione dokumenty wyznaczają szczegółowe cele pomocy i sposoby jej realizacji oraz podkreślają konieczność koordynacji polityk rozwojowych państw członkowskich UE i Komisji.

Komisja Europejska po raz pierwszy przedstawiła zasady dotyczące przygotowania przekrojowych ram politycznych na okres po 2015 roku w komunikacie „Godne życie dla wszystkich. Eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości” (COM(2013) 92). Podkreślono w nim, że równocześnie z dalszą realizacją MCR, Unia powinna wdrażać postanowienia konferencji Rio+20 i dążyć do zrównoważonego rozwoju. Na poziomie UE działania te są prowadzone za pomocą strategii politycznych, zwłaszcza strategii „Europa 2020”, a także w ramach kluczowych polityk.

W komunikacie KE „Globalne partnerstwo na rzecz eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju po roku 2015” (COM(2015) 44) przedstawiono propozycje dotyczące sposobu, w jaki UE i państwa członkowskie mogą wносить swój wkład w globalne partnerstwo, wraz z listą możliwych działań na okres po 2015 roku.

W swoich konkluzjach dotyczących strategii po 2015 roku (pkt 2, 3, 4) Rada potwierdziła zaangażowanie UE i jej państw członkowskich we wszelkie międzynarodowe działania, mające na celu wzajemne powiązanie eliminacji ubóstwa i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju w trzech wymiarach: społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym. Określono zasady przewodnie, którymi należy kierować się przy tworzeniu spójnego programu działań na okres po roku 2015 oraz kluczowe elementy globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju, takie jak uniwersalność, współodpowiedzialność, uwzględnianie zdolności każdej strony, współdziałanie wielu zainteresowanych podmiotów, wszechstronne podejście do finansowania czy ustanowienie odpowiednich instrumentów regulacyjnych. Podkreślono, że podstawą partnerstwa musi być przede wszystkim poszanowanie praw człowieka, równość, instytucje demokratyczne, dobre rządy, praworządność, niedyskryminacja i włączenie społeczne.

Rok 2015 został ustanowiony Europejskim rokiem na rzecz rozwoju.

II. WYBRANE DOKUMENTY UNII EUROPEJSKIEJ

Podstawa traktatowa

1. [Art. 4 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#)
2. [Art. 208-214 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#)

Konkluzje Rady Europejskiej

2. [Nowe globalne partnerstwo na rzecz eliminacji ubóstwa i na rzecz zrównoważonego rozwoju po roku 2015](#), 26 maja 2015
3. [Program transformacji na okres po roku 2015](#), 16 grudnia 2014
4. [Nadrzędny program działań na okres po roku 2015](#), 25 czerwca 2013

Konsensus europejski

5. [Wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej: Konsensus Europejski](#), Dz. Urz. UE 2006 C 46, s. 1

Komunikaty Komisji Europejskiej

6. [Globalne partnerstwo na rzecz eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju po roku 2015](#), COM(2015) 44
7. [Godne życie dla wszystkich: od wizji do wspólnego działania](#), COM(2014) 335
8. [Większa rola sektora prywatnego w osiąganiu trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w krajach rozwijających się](#), COM(2014) 263
9. [Perspektywy po roku 2015: w stronę wszechstronnego i zintegrowanego podejścia do finansowania eliminacji ubóstwa i do zrównoważonego rozwoju](#), COM(2013) 531
10. [Godne życie dla wszystkich: Eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości](#), COM(2013) 92
11. [Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju - Program działań na rzecz zmian](#), COM(2011) 637

Akty prawne

12. [Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 472/2014/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie Europejskiego Roku na rzecz Rozwoju \(2015\)](#), Dz. Urz. UE 2015, L 136, s. 1
13. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) nr 235/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające instrument finansowy na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie](#), Dz. Urz. UE 2014, L 77, s. 85
14. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) nr 233/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014-2020](#), Dz. Urz. UE 2014, L 77, s. 44
15. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) nr 230/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju](#), Dz. Urz. UE 2014, L 77, s. 1
16. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) nr 1309/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji \(2014–2020\) i uchylenia rozporządzenia \(WE\) nr 1927/2006](#), Dz. Urz. UE 2013 L 347, s. 855

Sprawozdania roczne w sprawie rozwoju i pomocy zewnętrznej

17. [Sprawozdanie roczne za 2014 r. na temat polityki Unii Europejskiej w zakresie rozwoju i pomocy zewnętrznej oraz jej realizacji w 2013 r.](#)
 18. [Pozostałe raporty](#)
-

III. WYBRANE DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE

19. [Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development \(advance unedited version\)](#) (Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju), 25-27.09.2015
 20. [The Millenium Development Goals Report 2015](#), 6.07.2015
 21. [Addis Abeba Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development \(Addis Ababa Action Agenda\)](#), 25.07.2015
 22. [Outcome document of the special event to follow up efforts made towards achieving the Millennium Development Goals](#), 1 October 2013
 23. [The future we want, Resolution adopted by the General Assembly on 27 July 2012](#), deklaracja końcowa Rio+20
 24. [Keeping the promise: united to achieve the Millennium Development Goals, Resolution adopted by the General Assembly](#), September 2010
 25. [Deklaracja Milenijna Narodów Zjednoczonych](#), rezolucja przyjęta na 55 sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, 8 września 2000
-

IV. STRONY INTERNETOWE

26. [EuropeAid](#) – Dyrekcja Generalna ds. Rozwoju i Współpracy
27. [United Nations: Sustainable Development Summit 2015](#)
28. [We can end poverty – Millenium Development Goals and beyond 2015](#)
29. [High-level Panel on the Post-2015 Development Agenda](#)